

Hospodářský výbor debatoval o podpoře uhlí. Ta je technicky, ekonomicky i právně neprůchodná

7.5.2024 - | Hnutí DUHA

Dovoz elektřiny nenastane kvůli odstavení uhelných elektráren, ale naopak jejich výroba bude vytlačována z trhu dovozem levnější elektřiny.

Hospodářský výbor debatoval o podpoře uhlí. Ta je technicky, ekonomicky i právně neprůchodná. Hospodářský výbor Poslanecké sněmovny dnes otevřel jednání o novele energetického zákona, která je známá jako lex OZE 3. Přestože je podstatou novely zavedení moderních přístupů v energetice – akumulace a využívání chytrého přizpůsobování spotřeby výrobě – poslanci a poslankyně se věnovali zejména otázce udržení spalování uhlí, když se stane ztrátové. Podpora uhelných elektráren přitom podle Hnutí DUHA – které se jednání zúčastnilo – nedává smysl technicky ani ekonomicky a je neprosaditelná kvůli rozporu s evropskou legislativou.

Společný trh s elektřinou tlačí dolů ceny elektřiny nehledě na pomalý postup transformace energetiky v Česku. Podpora pro uhelné elektrárny by znamenala, že budou zvýhodňovány oproti levnějším zdrojům elektřiny a podporu zaplatí spotřebitelé elektřiny. První odstavené uhelné elektrárny navíc jen sníží jen současný výrazný vývoz elektřiny z Česka [1].

Podpora provozu uhelných elektráren by byla neúměrně drahá, neboť provoz konkrétní elektrárny stojí na trvalém provozu konkrétního hnědouhelného velkolomu, který má velké fixní náklady. Uhelné elektrárny ani nejsou dobrý záložní zdroj, start vypnuté elektrárny trvá dny. Nemohou tedy nabídnout tak rychlé služby pro balancování elektroenergetické soustavy jako plynové elektrárny a teplárny či bateriová úložiště a agregátoři flexibility.

Podpora uhelných elektráren je v rozporu s evropským právem. Je zakázána podpora narušující hospodářskou soutěž (čl. 107 Smlouvy o fungování EU). Nařízení 2019/943 o vnitřním trhu s elektřinou [2] v čl. 20 nastavuje pravidla zajištění zdrojové přiměřenosti, která musí zachovávat tržní principy a směřovat k větší integraci evropského trhu. Článek 22 pak stanovuje limit produkce 550 g CO₂ na kWh elektřiny, což uhelné elektrárny nemohou splnit.

Odmítnutí podpory uhelných elektráren neznamena, že skončí výroba elektřiny z uhlí. Velký význam ve výrobě elektřiny mají i uhelné teplárny, které neskončí dokud neprojdou transformací na výrobu uhelného tepla a elektřiny naváží plynule nové zdroje. Uhlí aim bude zajišťovat velkolom Bílina a tím pádem může běžet i uhelná elektrárna Ledvice, která musí odebírat část uhlím, které je pro teplárny nevyužitelná.

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká:

“Snaha o podporu uhelných elektráren je cestou do slepé uličky, který by skončila téměř jistě neúspěšně a Česko by připravila o cenný čas, který je potřeba k prosazení skutečně fungujících mechanismů transformace energetiky. Jedním z nich je právě lex OZE 3, který přináší akumulaci a chytré řízení spotřeby, ale také možnost nastavit kapacitní mechanismy pro záložní plynové zdroje a nedá smysl jej zdržovat a kontaminovat právně neprůchodnou podporou uhlí. Kromě toho je potřeba rychle nastavit akcelerační zóny pro OZE a dále zlepšovat prostředí pro OZE a transformovat

teplárenství, které může poskytnout ještě více flexibilní výroby elektřiny.”

Kontakty:

Jiří Koželouh, e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz, tel.: 723 559 495

Zdroje:

[1]

<https://hnutiduha.cz/aktualne/analyza-podrobnych-dat-odstaveni-uhelnych-elektren-pocerady-chval-etice-nedostatek>

[2] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32019R0943>

<https://hnutiduha.cz/aktualne/hospodarsky-vybor-debatoval-o-podpore-uhli-ta-je-technicky-ekonomicky-i-pravne-nepruchodna>